

Rovaniemen kaupungin vanhusneuvoston toimintakertomus 2021– 2025

Tässä toimintakertomuksessa kuvataan Rovaniemen vanhusneuvoston toimintaa koko vanhusneuvoston toimintakaudelta syksy 2021– kevät 2025.

1. VANHUSNEUVOSTON TEHTÄVÄT	1
2. OSALLISTUMISET JA VIERAILUT KAUDEN AIKANA.....	2
3. VIRANHALTIJOIDEN ESITTELYT.....	3
4. SUUNNITTELUITYÖRYHMÄT	4
5. ESITYKSIÄ JA ALOITTEITA.....	5
6. LAUSUNTOJA	6
7. MUU TOIMINTA.....	6
8. JÄSENET JA TYÖSKENTELY	8

1. VANHUSNEUVOSTON TEHTÄVÄT

Rovaniemen kaupungin vanhusneuvoston tehtävänä on edistää, toteuttaa ja seurata ikääntyneen väestön osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia Rovaniemen kaupungin hallinnon ja palvelualueiden toiminnassa sekä kunnallisessa päätöksenteossa kuntalain (410/2015) 27§: n mukaisesti.

Rovaniemen kaupungin vanhusneuvoston keskeiset tehtävät ovat:

1. Ikäihmisten tarpeiden kehityksen ja niitä vastaavan päätöksenteon seuranta huomioiden tasapuolisesti taajamien ja haja-asutusalueiden ikäihmiset.
2. Ikääntyneen väestön etuuksien ja niiden saatavuuden seuranta.
3. Osallistuminen elinympäristön suunnittelutyöhön, toteutusten etenemiseen ja arviointiin siten, että julkiset tilat ja liikennejärjestelyt ovat esteettömiä ikäihmisille.
4. Esitysten, aloitteiden ja lausuntojen antaminen eri viranomaisille.

5. Viranomaisten, ikääntyneiden, sekä eläkeläis- ja vanhusjärjestöjen yhteistoiminnan ja keskinäisen viestinnän edistäminen.
6. Ikääntyneen väestön selviytymisen edistäminen eri toiminnoissa, kuten asumisessa, sosiaali- ja terveystalvelujen saamisessa sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnoissa.

2. OSALLISTUMISET JA VIERAILUT KAUDEN AIKANA

Lautakuntien ja toimialojen johtavilta viranhaltijoilta on vanhusneuvosto saanut pyydettäessä tietoa ja toimeksiantoja sille kuuluvien asioiden hoitamiseksi. Lapin hyvinvointialueen käynnistämiseen liittyen olisi kaivattu enemmän tietoa. Vanhusneuvosto kiittää tiedonkulun parannuksesta kaupunkiorganisaation sisällä. Vanhusneuvoston edustajat ovat päässeet mukaan lautakuntiin ja työryhmiin. Pitääkseen yllä ajankohtaista tietämystään ikäihmisten asioista ja lainsäädännöstä vanhusneuvoston edustajat ovat osallistuneet muun muassa:

Vuoden 2021-2022 aikana

- ✧ Vanhusneuvosto on toteuttanut alueellisen vierailun Ounasrinteelle. Vierailu toteutui Ounasrinteen kappelilla yhteistyössä Rovaniemen evankelis-luterilaisen seurakunnan kanssa. Kyseessä oli avoin asukkaiden kuulemistilaisuus ikäihmisten asioissa.
- ✧ Etänä valtakunnallisille vanhusneuvostopäiville sekä Lapin hyvinvointialueen käynnistämiseen liittyviin tiedotustilaisuuksiin.

Vuoden 2023 aikana

- Vanhusasiavaltuutettu Päivi Topo vieraili Rovaniemellä vanhusneuvoston kutsusta ja tapasi Rovaniemen, Ranuan ja Posion vanhusneuvostot
- Vanhusneuvosto osallistui etänä valtakunnallisille vanhusneuvostopäiville sekä Lapin hyvinvointialueen järjestämiin tiedotus- ja keskustelutilaisuuksiin
- Lapin hyvinvointialueen ikäihmisten asumiseen liittyvä tutustumiskäynti Muurolan sairaalakiinteistöön

Vuoden 2024 aikana

- Vanhusneuvoston jäseniä osallistui Lapin yliopistolla Tutkimusagendalla seniorit-tilaisuuteen
- Lapin hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostoilla oli yhteiskokous kuljetustalveluihin liittyen

- Lapin ammattikorkeakoulu esitteli vanhusneuvostolle geronomikoulutusta
- Vanhusneuvoston jäseniä osallistui strategisen yleiskaavan työpajoihin
- Neuvokkaan etsivän työn ja kohtaamispaikkatoiminnan esittely vanhusneuvostolle
- Vanhusneuvoston jäseniä osallistui Napsun monitoimitalon työmaavierailulle
- Vammais- ja Vanhusneuvoston järjestämä yhteistapaaminen Alltime Oy:n kanssa
- Puheenjohtaja osallistui kutsuttuna valtakunnalliseen Omaishoitajien pääjuhlaan Rovaniemellä
- Ranuan vierailu. Vierailulla vanhusneuvosto tapasi Ranuan vanhusneuvoston jäseniä sekä kunnan johtavia viranhaltijoita sekä vieraili mm. Ranuan Attendon hoivayksikössä
- Vanhusneuvoston puheenjohtaja oli mukana suunnittelemassa Nordic Elderly Conference tapahtumaa kesäkuulle 2025 Bodø Norjaan. Mukana vanhusneuvostoja Norjasta, Ruotsista ja Suomesta. Suunnittelu jatkui vuonna 2025.

Vuoden 2025 kevään aikana

- Vanhusneuvoston jäseniä osallistui Lapin yliopiston järjestämään Arctic RoboWelfare- hankkeen tulevaisuustyöpajaan
- Vanhusneuvostolle esiteltiin Lapin AMK yhteistyötä etäviriketoiminnassa
- Vanhusneuvoston jäseniä osallistui RoVaKa:n järjestämään logistiikka-tilaisuuteen
- Vanhusneuvoston jäseniä osallistui järjestöfoorumiin, jossa myös vanhusasiavaltuutettu piti puheenvuoron

3. VIRANHALTIJOIDEN ESITTELYT

Vanhusneuvosto seuraa kunnallista päätöksentekoa kutsumalla säännöllisesti eri alojen viranhaltijoita raportoimaan ja kertomaan ajankohtaisista asioista.

Mm. seuraavilta aloilta on kuultu esittelyitä:

Vuoden 2021-2022 aikana

- Rovaniemen kaupungin avustusperiaatteiden uudistaminen
- Hallintosäännön muutos vaikuttamistoimielimien näkökulmasta, kaupunginsihteerin Eeva-Maarit Kujala
- Sähköpulaan varautuminen, Rovaniemen kaupungin riskienhallintapäällikkö Johanna Aho

Vuoden 2023 aikana

- Etsivä kulttuurinen vanhustyö, projektipäällikkö Matti Selin
- Rovaniemen kaupungin monitoimitalojen tilahankkeet, yhteinen tilaisuus vammaisneuvoston kanssa
- Palvelutarpeen ennakkoinnin ohjausryhmä, hallintopäällikkö Risto Varis

Vuoden 2024 aikana

- Etsivän kulttuurisen vanhustyön hankkeen esittely, projektipäällikkö Matti Selin

Vuoden 2025 aikana

- Ikäihmisten osallisuus kirjaston näkökulmasta, kirjastonhoitaja Maarit Koskela
- Kaupungin toimintatavat digisyrjäytymisen ehkäisemiseksi, viestintäasiantuntija Johanna Tikkanen.
- Rovaniemen kaupungin järjestämä palveluliikenne, logistiikka-asiantuntija Timo Lampiaho ja kuljetuspäällikkö Santeri Haavisto

4. SUUNNITTELUTYÖRYHMÄT

Vanhusneuvoston edustajia on mukana useissa suunnittelutyöryhmissä tuoden niihin ikääntyvän väestön näkökulmaa. Vanhusneuvosto on myös aktiivisesti osallistunut mahdollisuuksien mukaan Lapin hyvinvointialueen valmisteluun ikäihmisiä koskevissa asioissa. Edustaja vanhusneuvostosta on nimetty seuraaviin hankkeisiin, työryhmiin ja vaikuttamistoimielimiin:

Vuoden 2021-2022 aikana

- IkäEloa-korttelin ohjausryhmä (Raili Kerola)
- Matkapalvelukeskuksen asiakastyöryhmä (Saara Hartzell)
- Ounasvaaran hiihtostadionin suunnittelutyöryhmä (Raija Kivilahti, varalla Kari Puolakka)

Vuoden 2023 aikana

- Lapin hyvinvointialueen vanhusneuvosto (Raili Kerola)
- Yhdessä!- kulttuuritekoraati (Timo Eskelinen)

Vuoden 2024 aikana

- Liikenneturvallisuustyöryhmän kokous (Lasse Aro)

5. ESITYKSIÄ JA ALOITTEITA

Vanhusneuvosto on tehnyt esityksiä ja aloitteita sekä kirjallisina että suullisesti viranhaltijoille ja luottamuselimille. Esimerkkejä:

Vuoden 2021-2022 aikana

- Kannanotto Kelalle ja eduskunnan vanhusasiainvaltuutetulle Kansaneläkelaitoksen sairausvakuutuskortin muutossuunnitelmasta
- Rovaniemen Eläkeläisten yhteisjärjestö ry:n esityksen kannattaminen Terveys- ja tasapainoliikuntaohjelman kerhojen pitämisestä maksuttomana, kannanotto sivistyslautakunnalle
- Kannanotto Uusi Rovaniemi- lehden jakeluongelmiin
- Toimenpide-ehdotus Rovaniemen kaupungille kaupungintalon luiskan korjaamiseksi vastaamaan esteettömyysvaatimuksia
- Esitys kaupunginhallitukselle vanhusneuvoston edustajan nimeämiseksi puhe- ja läsnäolo-oikeudella tilajaostoon esteettömyyden edistämiseksi.
- Kannanotto Rovaniemeläisille yrittäjille, kauppakeskuksille ja suurille päivittäistavarakaupoille levähdyspenkkien lisäämiseksi kaupoissa ikäihmisten asioinnin helpottamiseksi. Kannanotto toimitettiin myös paikallismedioille, joista Uusi Rovaniemi teki aiheesta julkaisun ja useat toimijat lisäsivät tiloihinsa istuimia kannanoton mukaisesti.

Vuoden 2023 aikana

- Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston yhteinen kannanotto Lapin hyvinvointialueelle koskien digitaalisten palveluiden saavutettavuutta
- Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston yhteinen kannanotto yhdyskuntasuunnittelun lautakunnalle: Maksuton joukkoliikenne vammaispalvelu- tai sosiaalihuoltolain perusteella kuljetuspäätöksen saaneille henkilöille
- Kannanotto vanhusasiainvaltuutetulle kasvokkaisen lipunmyynnin turvaamiseksi ikäihmisille matkustuspalveluissa
- Vanhusneuvoston kannanotto Rovaniemen hyvinvointilautakunnalle ja Lapin hyvinvointialueen vanhusneuvostolle: Kunnan Poikien toiminnan merkitys ikäihmisten hyvinvoinnille
- Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston yhteinen kannanotto tekniselle lautakunnalle Toripuistikon liikennevaloihin liittyen

- Aloite, ettei ikäihmisten taloliittymiä tukittaisi lumenaurauksessa. (Rovaniemen Eläkeläiset ry)

Vuoden 2024 aikana

- Vanhusneuvoston kannanotto keskuscentän musiikkiliikuntasalin sisääntulon esteettömyyteen
- Lapin hyvinvointialueen digitaaliset palvelut ja saavutettavuus

6. LAUSUNTOJA

Ikäihmisten näkökulmasta lausuntoja on annettu pyydettäessä eri toimialoille ja Lapin hyvinvointialueen valmisteluun seuraavasti:

Vuoden 2021-2022 aikana

- Rovaniemen kaupungin kaupunkistrategia 2030
- Liikunnan toimenpidesuunnitelma
- Rovaniemen kaupungin maapoliittiset linjaukset
- Lapin hyvinvointialueen vanhusneuvoston toimintasääntöluonnos
- Lapin hyvinvointialueen ikääntyneiden palveluiden myöntämisen perusteet
- Rovaniemen kaupungin hallintosäännön muutos

Vuoden 2023 aikana

- Rovaniemen kaupungin viestintä-, markkinointi- ja osallisuusohjelma

Vuoden 2024 aikana

- Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma
- Rovaniemen kaupungin kasvuohjelma vuosille 2024 – 2025
- Tasa- arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

7. MUU TOIMINTA

Vuoden 2021-2022 aikana

- Vanhusneuvosto teki toukokuussa 2022 yhdessä vammaisneuvoston kanssa ns. esteettömyyskävelyn Rovaniemen keskustassa kartoittaen ongelmakohdat kaduilla ja julkisiin tiloihin esteettömästi pääsemisestä. Esteettömyyskävelyllä tuotiin esiin havainnollistaen esteettömyyden toteutumista Rovaniemen keskusta-alueella etukäteen suunnitellun reitin mukaisesti. Mukana oli myös

muutamia kaupungin viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä. Esteettömyyskävelystä laadittiin raportti, joka lähetettiin tiedoksi toimielimille.

- Vanhusneuvosto on tehnyt toiminnastaan esitteen, jota on jaettu kattavasti kaupungin toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden toimipisteisiin.
- Vanhustekotunnustus on Rovaniemen kaupungin joka toinen vuosi myöntämä 500 euron suuruinen tunnustuspalkinto rovaniemeläiselle henkilölle tai yhteisölle, joka on jollakin teolla rikastuttanut vanhustyötä ja vanhusten elämää Rovaniemen kaupungissa. Vuoden 2022 vanhustekotunnustus myönnettiin Perhekoti Aarialle ikäihmisten perhehoidosta.
- Vanhusneuvosto on suunnitellut ja toteuttanut lokakuun toisella viikolla vietettävän valtakunnallisen vanhustenviikon ohjelman yhdessä kaupungin kulttuuri- ja liikuntatoimen, oppilaitosten, yhdistysten ja seurakunnan kanssa.

Vuoden 2023 aikana

- Vanhusneuvosto teki huhtikuussa 2023 yhdessä vammaisneuvoston kanssa ns. esteettömyyskävelyn Rovaniemen keskustassa kartoittaen ongelmakohdat kaduilla ja julkisiin tiloihin esteettömästi pääsemisestä. Esteettömyyskävelyllä tuotiin esiin havainnollistaen esteettömyyden toteutumista Rovaniemen keskusta-alueella etukäteen suunnitellun reitin mukaisesti. Mukana oli myös muutamia kaupungin viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä. Esteettömyyskävelystä laadittiin raportti, joka lähetettiin tiedoksi toimielimille.
- Vanhusneuvoston esitettä jaettiin kattavasti kaupungin toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden toimipisteisiin.
- Vanhusneuvosto suunnitteli ja toteutti lokakuun toisella viikolla vietettävän valtakunnallisen vanhustenviikon ohjelman yhdessä kaupungin kulttuuri- ja liikuntatoimen, yhdistysten ja seurakunnan kanssa.

Vuoden 2024 aikana

- Vanhusneuvoston työskentelystä ja toimintaympäristön muutoksista koostuva seminaari syksyllä ja keväällä
- Vammais- ja vanhusneuvostot järjestivät esteettömyyskävelyn tuodakseen esiin haasteita, joita syntyy, jos kaupunkisuunnittelussa ei ole kaikilta osin huomioitu esteetöntä liikkumismahdollisuutta.
- Rovaniemen vanhusneuvosto jakoi vanhustekotunnustuksen pääjuhlan yhteydessä. Vanhusneuvosto päätti palkita Tutkijatiimi Rivinen, Vuojärvi & Rasi (Lapin yliopiston tuottama tieto & työkalut digiohjaukseen)
- Vanhusneuvosto järjesti vanhustenviikon pääjuhlan Korundissa 9.10.2024.

8. JÄSENET JA TYÖSKENTELY

Järjestöjä edustavat jäsenet:

Raija Kivilahti, pj.
Raija Kerola, vpj
Lasse Aro
Saara Hartzell

Kari Puolakka
Elli Laajala
Leif Wilenius
Timo Eskelinen

Kaupunginhallituksen edustaja

Raija Kerätär 30.5.22 asti
Päivi Alanne-Kunnari 14.8.23 asti,
Miikka Keränen 29.9.24 asti
Ella Keski- Panulan 30.9.24 alkaen

Esittelijä

Johanna Pikkuaho 31.1.22 asti
Riina Koskiniemi 14.8.23 asti,
Jonna Leppiaho 15.8.23 alkaen

Valmistelijä

Riina Koskiniemi 04/2022 asti
Tiia Viiri 05-10/2022 asti
Jonna Leppiaho 3/2025 asti
Tiia Viiri 4/2025 alkaen

Henkilökohtainen varajäsen

Helena Wagner-Prenner
Anneli Sundström
Hely Kilpamäki
Marketta Alakurtti 23.11.21 asti,
Leena Jääskeläinen 24.11.22 alkaen
Tapio Kiviniemi
Martti Koivuranta
Raija Valanne
Päivi Linnansaari

Kaupunginhallituksen varaedustaja

Henri Ramberg 14.8.23 asti
Mari Ikonen 15.8.23 alkaen

Esittelijän varahenkilö

Johanna Lohtander 31.1.22 asti
Eeva-Maarit Kujala 14.8.23 asti
Risto Varis 15.8.23 alkaen

Sihteeri

Riina Koskiniemi 08/2022 asti
Marjo Törmänen 09/2022 asti
Tiia Viiri 11/2022 asti
Oona Kurth, 12/2023 asti
Tiia Viiri 12/24 asti
Sanna Laine 1/25 alkaen

Työvaliokunta

Vanhusneuvosto on lisäksi asettanut keskuudestaan työvaliokunnan, johon kuuluvat vanhusneuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, sihteeri, valmistelija sekä yksi neuvoston jäsenten keskuudesta valittu edustaja. Työvaliokunnan tehtävänä on kerätä ja koostaa valmistelutyöryhmälle kunnallista päätöksentekoa koskevia vanhusneuvoston käsiteltäväksi tulevia asioita sekä vanhusneuvoston lausuntoja ja kannanottoja ja huolehtia vanhusneuvoston antamista tehtävistä. Työvaliokunta on kokoontunut puheenjohtajan tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta. Työvaliokunta on lähettänyt kokousaineiston edelleen valmistelutyöryhmän valmisteltavaksi. Valmistelutyöryhmän muodostavat kaupungin toimialojen ja konsernihallinnon nimeämät edustajat. Vuonna 2024 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala nimesi työvaliokuntaan kaksi edustajaa ja konsernihallinto nimesi yhden edustajan. Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan edustajina ja työvaliokunnan jäsenenä toimivat Tommi Kanala ja Irene Tikka, konsernihallinnon edustajana ja työvaliokunnan jäsenenä toimi Riitu Pirkkalainen.

Vanhusneuvoston edustajat ja heille henkilökohtaiset varajäsenet on nimetty kaupungin toimielimiin seuraavasti läsnäolo- ja puheoikeuksin:

- Rovaniemen kaupunginvaltuusto (Raija Kivilahti, varalla Raili Kerola)
- Hyvinvointilautakunta (Elli Laajala, varalla Saara Hartzell)
- Elinvoimalautakunta (Timo Eskelinen, varalla Lasse Aro)
- Tekninen lautakunta/Yhdyskuntasuunnittelun lautakunta (Timo Eskelinen, varalla Saara Hartzell)
- Sivistyslautakunta (Kari Puolakka, varalla Leif Wilenius)

Pääsääntöinen työskentely tapahtui vanhusneuvoston kokouksissa, joita on pidetty keskimäärin joka toinen kuukausi. Vanhusneuvosto on työstänyt kannanotot ja lausunnot koko neuvoston toimesta työvaliokunnan valmistelun pohjalta.

Kokousten pöytäkirjat julkaistaan Rovaniemen kaupungin sivuilla. Yksittäisistä asioista ja tapahtumista on lähetetty tiedotteet medialle.